PR2 LOCAL-bijscholingstraining voor mentorschap

Richtlijnen voor begeleiders

Boosting Silver Economy through local community mentoring

Contents

Introductie 4

LOCAL training outline and topics 5

UC1 Mentoring 6

Mentoring en mentorvaardigheden 7

Intergenerationale mentoring en gemeenschapsmentoring 7

Het plannen en implementeren van een gemeenschapsmentorprogramma 8

UC2 De zilveren economie 11

Gezond en actief ouder worden 12

Zilveren economie en het digitale tijdperk 12

Leeftijdsbewuste business 13

Zilveren economie en duurzaamheid: de rol van 50-plussers als consument 13

UC3 Seniorenondernemerschap 15

Seniorenondernemerschap 16

Sociale innovatie en ondernermerschap met impact 16

Soorten sociale bedrijven en strategieën voor sociale bedrijven 17

Werkgelegenheid boven de vijftig: De voor- en nadelen van zelfstandig ondernemerschap 18

LOCAL trainingsactiviteiten 20

Activiteit 1 | Assessing my mentoring skills 20

Activiteit 2 |Kan ik goed luisteren? 21

Activiteit 3 | Mijn gemeenschap is de toekomst 23

Activiteit 4 | Implementatie van een gemeenschapsmentorprogramma 25

Activiteit 5 | Op zoek naar leeftijdsbewuste bedrijven in mijn buurt 27

Activiteit 6 | de voordelen en kenmerken van een ´slim huis´ voor ouderen 29

Activiteit 7 | Ondernemingsgerichte brainstorm 34

Activiteit 8 | Seniorenondernemerschap SWOT Analyse 35

Activiteit 9 | Sociaal ondernemerschap 37

Disclaimer

This document was produced under Project Result 2 – LOCAL in-service mentoring training led by Mindshift Talent Advisory. Last version December 2022

Introductie

De zilveren economie wordt samen met seniorenondernemerschap gezien als cruciale mogelijkheden om het arbeidsleven te verlengen, de ouderdomswerkloosheid terug te dringen en de sociale integratie van ouderen te verbeteren. Zilveren economie houdt alle economische activiteiten verbonden met oudere leeftijdsgroepen in. Het concept is gebaseerd op het idee dat veel ouderen ook na hun pensioen belangrijke economische en maatschappelijke bijdragen blijven leveren en dat ouderen aanzienlijke economische en maatschappelijke voordelen kunnen bieden, vooral als ze gezond en actief zijn.

De Silver Economy maakt het mogelijk om leeftijdsvriendelijke gemeenschappen in heel Europa op te stellen en de snelle technologische en digitale upgrades die verband houden met de COVID-19-beperkingen creëren tal van kansen in de Silver Economy-sectoren.

Het project LOCAL: Boosting Silver Economy through local community mentoring is gericht op ondersteuning bij het opzetten van en bij de toegang verlenen tot een bijscholingstraject voor Silver Economy en Community Mentoring door het creëren van een gevarieerd programma voor doorlopende professionele ontwikkeling, met een competentiematrix en leermateriaal voor het verbeteren van de vaardigheden van onderwijzers en ander professionals in het volwassenenonderwijs bij het ondersteunen van 50plussers, die gevestigd zijn in lokale en afgelegen gebieden, om het potentieel van de zilveren economie te ontdekken als motor voor economische ontwikkeling op lokaal en landelijk niveau.

De LOCAL Begeleider-richtlijnen zijn ontwikkeld voor Projectresultaat 2 – LOCAL in-service mentoring training. Deze richtlijnen zijn ontworpen om docenten in het volwassenenonderwijs, begeleiders, facilitators en mentoren te ondersteunen bij het implementeren van face-to-face trainingssessies. Dit document is een aanvulling op de LOCAL Microlearning-cursussen, en het moet worden gebruikt met als referentiedocument voor de LOCAL Competences-matrix, een raamwerk dat een gemeenschappelijke basis biedt aan docenten en begeleiders voor volwassenen voor het ontwikkelen van educatief materiaal verbonden met mentoring, intergenerationele mentoring, gemeenschapsmentoring, zilveren economie en seniorenondernemerschap.

LOCAL training outline and topics

UC1 Mentoring

LU2 Mentoring 101
LU3 Mentorvaardigheden: de mentor vs de mentees
LU4 Intergenerationele mentoring en gemeenschapsmentoring
LU5 Het plannen en implementeren van een gemeenschapsmentorprogramma

Studie-uren		
Hands-on-sessie	Zelfstudie en evaluatie	Totaal aantal uren
12 uur	13 uur	**25 uur**

UC2 Silver economy

LU1 Gezond en actief ouder worden
LU2 Zilveren economie 101
LU3 Digitale zilveren economie
LU4 Leeftijdsbewuste business
LU5 Zilveren economie en duurzaamheid : de rol van 50-plussers als consument

Studie-uren		
Hands-on-sessie	Zelfstudie en evaluatie	Totaal aantal uren
nader vast te stellen	nader vast te stellen	**25 uur**

UC3 Seniorenondernemerschap

LU1 Seniorenondernemerschap 101
LU2 Sociale innovatie en ondernemerschap met impact
LU3 Soorten sociale bedrijven en strategieën voor sociale bedrijven
LU4 Werkgelegenheid boven de vijftig: De voor- en nadelen van zelfstandig ondernemerschap

Studie-uren		
Hands-on-sessie	Zelfstudie en evaluatie	Totaal aantal uren
15 uur	10 uur	**25 uur**

Co-funded by
the European Union

UC1 Mentoring

Ontwikkeld door Mindshift Talent Advisory

Source: https://unsplash.com/photos/oc_XTqWezp4

Mentoring en mentorvaardigheden

Mentoring is een wederzijdse samenwerkingsrelatie tussen een senior en een junior werknemer, zodat de junior (de mentee) kan groeien, leren en hun carrière verder kan ontwikkelen. De mentor en mentee zijn over het algemeen lid van dezelfde organisatie en de nadruk ligt op work-life balans, professionele ontwikkeling, organisatorische doelen en bedrijfscultuur. Effectieve mentoren dienen doorgaans als rolmodel en klankbord voor hun mentees en verschaffen advies dat behulpzaam is voor het bereiken van hun doelen.

Een-op-een begeleiding komt het vaakst voor. Bij dit soort mentorschap nemen alleen de mentor en mentee deel. De mentee is doorgaans aanzienlijk jonger of minder ervaren dan de mentor. Een van de belangrijkste doelen van het mentoringproces is het delen van kennis en ervaring. Het doel van de mentor is om de mentees te helpen groeien als persoon, zodat ze de beste versie van zichzelf worden en om de mentees te helpen hun carrièredoelen en persoonlijke doelen te bereiken. Mentoren moeten hierbij waardevolle levenslessen delen, de vooroordelen van leerlingen ter discussie stellen en het zelfvertrouwen, het zelfbewustzijn en de communicatieve vaardigheden van leerlingen verbeteren.

Er zijn enkele basisregels voor mentorschap die moeten worden behandeld voor het beste resultaat. Dit zijn bijvoorbeeld het opbouwen van een vertrouwensrelatie door wederzijdse vertrouwelijkheid, het opzetten van een duidelijk tijdschema voor mentorsessies, het delen van eerlijke feedback, het creëren van een wederzijdse leerrelatie, het vaststellen van een planning en het periodiek evalueren van de mentorrelatie.

Mentors en mentees maken gebruik van verschillende procedures en vaardigheden in de loop van de mentoring, maar een aantal specifieke vaardigheden zijn voor beiden van toepassing: actief luisteren, vertrouwen opbouwen, elkaar aanmoedigen, doelen en de huidige gang van zaken kunnen vaststellen. Met dat in gedachten is het mogelijk om een relatie van wederzijds respect en aanhoudende nieuwsgierigheid te ontwikkelen om de doelen van de mentee voor zelfontwikkeling na te streven.

Voor een effectievere en productieveren mentor-mentee-relatie is het noodzakelijk om de communicatie open te houden, ondersteuning te bieden, verwachtingen te definiëren, contact te onderhouden, eerlijk te zijn, actief deel te nemen, innovatief en creatief te zijn, elkaar de tijd te geven om elkaar te leren kennen, betrouwbaar en consistent naar elkaar toe te zijn, en positief te blijven.

Intergenerationale mentoring en gemeenschapsmentoring

Twee concepten zijn verweven met het concept van intergenerationeel mentorschap: omgekeerd mentorschap en intergenerationeel leren. Met omgekeerde mentoring wordt een mentorpraktijk genoemd waarbij een junior medewerker begeleiding en ondersteuning biedt aan een senior medewerker. Dit is van toepassing wanneer senior medewerkers kennis en training moeten krijgen op een bepaald gebied, bijvoorbeeld hoe ze nieuwe digitale technologieën moeten gebruiken. Omgekeerd mentorschap wordt beschouwd als een zeer

positieve invloed op de bedrijfscultuur, aangezien het generatiekloven helpt verkleinen en een positieve bijdrage kan leveren bij het aanpakken van leeftijdsdiscriminatie en het bevorderen van diversiteit en inclusie op de werkplek.

Omgekeerde mentoring gebruikt dezelfde principes en processen als elke andere formele mentorrelatie. Het grote verschil met traditioneel mentorschap is dat, vanwege hun leeftijd, de mentor misschien niet genoeg ervaring heeft om mentor te zijn. Intergenerationeel leren houdt in dat mensen van verschillende leeftijden met of van elkaar leren om informatie, vaardigheden en gemeenschappelijke waarden te ontwikkelen.

Dit type leren is wederzijds en wederkerig van aard en kan plaatsvinden in een formele, niet-formele of informele setting. In dit geval kan omgekeerde mentoring een nuttig hulpmiddel zijn om intergenerationele partnerschappen te smeden op basis van wederzijds respect, gedeelde informatie, participatie, leiderschapsontwikkeling en vooral intergenerationele banden. Bovendien is een effectieve strategie om het werk en het actieve leven te verlengen, om doorgewinterde senioren te betrekken bij het ondernemerschap door middel van mentorschap en het helpen van jongere en oudere ondernemers.

Intergenerationele mentoring is een relatie tussen ten minste twee personen van verschillende leeftijden die hun levenservaring, loopbaanvaardigheden en competentie gebruiken om elkaar te helpen elk doel te bereiken. Community mentoring is een concept dat veel wordt gebruikt op universiteiten. We hebben het concept geleend en geherformuleerd om het toe te passen op een gemeenschap/buurt. Het hoofddoel van gemeenschapsmentoring is de groei en verbetering van de gemeenschap zelf. Om dit doel te bereiken begeleiden leden van de gemeenschap nieuwkomers en bieden begeleiding en ondersteuning.

Deze methode, waarbij mentoren met dezelfde achtergrond als de mentees worden toegewezen, is cruciaal voor het helpen van sociaal uitgesloten groepen. Het doel is om zelfontplooiing te bevorderen, zodat individuen sterkere sociale banden kunnen ontwikkelen en meer motivatie krijgen om hun doelen te bereiken. Hierdoor zal de gemeenschap waarin mensen leven onvermijdelijk veranderen. We voorzien een gemeenschap van verschillende mentoren en mentees die elkaar helpen om activiteiten, bedrijven en praktijken te ontwikkelen die uiteindelijk niet alleen henzelf ten goede komen, maar ook de ontwikkeling van de gehele gemeenschap.

Het plannen en implementeren van een gemeenschapsmentorprogramma

Het plannen en implementeren van een mentorprogramma voor de gemeenschap verschilt niet van het plannen van een traditioneel mentorprogramma. Een gemeenschapsmentorprogramma volgt dezelfde procedures, maar je moet de voordelen voor de gemeenschap als geheel voor ogen houden. Het is alsof je alle verzamelde informatie van boven moet bekijken om het vervolgens in context te plaatsen. Zo kan je een mentorprogramma ontwerpen voor een school waar jongeren baat bij hebben (een traditioneel mentorprogramma) of je kunt een mentorprogramma ontwerpen voor de gehele gemeenschap waar tieners en mensen uit de buurt bij betrokken zijn, omdat in deze

gemeenschap er bijvoorbeeld veel delinquentie, absenteïsme op school en hoge werkloosheidscijfers bij mensen tussen 47-67 jaar zijn. Daarom ontwerp je een mentorprogramma voor de gemeenschap dat werkeloze volwassenen bezighoudt, waardoor ze een gevoel van doelgerichtheid krijgen door tieners te helpen die begeleiding, rolmodellen en inspiratie nodig hebben. Je kunt met deze twee doelen ook activa identificeren die nuttig zijn voor het ontwikkelen van een bedrijf en een ondernemersrelatie te stimuleren.

Formele mentorpraktijken vereisen formele procedures en een mentorprogramma is de sleutel tot een succesvolle mentorrelatie. Of je nu van plan bent te mentoren om ondernemerschapspraktijken te stimuleren of een omgekeerd mentorprogramma of een gemeenschapsmentorprogramma plant en implementeert, je moet de vier mentorfasen in drie basismanagementstappen op elkaar afstemmen: Stap 1. Planning; Stap 2. Implementatie; Stap 3. Beoordeling.

In deze voorgestelde methodologie komt de stap “planning” overeen met de twee beginfasen van het in praktijk brengen van mentorschap: de voorbereidings- en de initiatiefase. Dit betekent dus in feite dat je een planning maakt voor verschillende niveaus/situaties, maar met één einddoel: het ontwerpen van een mentorprogramma voor de gemeenschap (een formeel document als begeleiding voor mentorpraktijken). Ten eerste bereid je jezelf voor in de voorbereidingsfase voor de mentorrelatie, dus je bent je mentorprogramma al aan het inplannen. Maar in de context van deze training hebben we het niet over een standaard mentorprogramma. Je ontwerpt specifiek een mentorprogramma voor de gemeenschap. Met dit in gedachten, zul je een aantal vragen moeten formuleren aan de hand van de 5W's en 1H-methode (Waarom? Wie? Hoe? Wat? Waar? en Wanneer?).

Waarom? (DOELEN): Waarom doe ik dit? Waarom wil ik mensen mentoren in mijn gemeenschap? Waarom is het belangrijk om 50plussers te begeleiden om zelf mentoren en sociale ondernemers te worden en sociale ondernemingen op te zetten.
Wie? (MENSEN): Wie zijn de individuen die ik wil begeleiden? Zijn dit mensen uit de eigen kring? Hebben deze mensen ervaring met ondernemerschap? Hoe kies ik mentees uit?
Hoe? (METHODOLOGIE): Hoe kan mentoring bijdragen aan het ondersteunen van ondernemerschap? Op welke wijze kan mentoring beter werken dan training die mensen belangrijke ondernemingsvaardigheden leren? Hoe kan ik het programma (zelf-evaluatie) en de voortgang van de mentees evalueren?
Wat? (CONCEPTEN, PRAKTIJKEN EN TECHNIEKEN): Wat zijn de meest geschikte mentormodelen om ondernemerschap binnen de gemeenschap te bevorderen? Wat zijn de meest duurzame praktijken en technieken voor ondernemerschapsmentoring? Welke training heb ik nodig?
Waar? (CONTEXT): Waar wordt ondernemerschapsmentoring geïmplementeerd (Bijvoorbeeld: optimale praktijken)? Waar kan ik mijn mentoractiviteiten implementeren? Waar binnen de gemeenschap is dit mentorprogramma nuttig en toereikend?

Wanneer? (SITUATIE(S) EN TIMEFRAME): Wanneer kan je het beste een mentorprogramma voor 50plussers implementeren? Wanneer zou dit programma moeten beginnen? Wanneer moet het progamma eindigen?

Deze vragen zijn slechts voorbeelden van waar je rekening mee moet houden bij het plannen van het mentorprogramma. Na deze eerste oefening en met een duidelijke definitie van je visie (het antwoord op de vraag "waarom") zou je in staat moeten zijn om de structuur van je mentorprogramma op te stellen.

Deel 1: Doelen

- *Duidelijke definitie van de doelen van het mentorprogramma*

Deel 2: Bereik van het mentoring programma

- *Typering van de doelgroepen*
- *Soorten mentormodelen*
- *Profiel van de mentor en mentee*
- *Rol en verantwoordelijkheden van de mentor en mentee*

Deel 3: Implimentatie van het programma

- *Training: train-de-mentor*
- *Mentor en mentee matchen*
- *Formele mentorrelaties: aantal mentorsessies; planning; follow-up; laatste sessie en evaluatie*

Deel 4: kwaliteitscontrole van het programma

- *Evaluatie van de mentorrelatie in het algemeen, waaronder zelf-evaluatie (mentor) en het evalueren van de menteevoortgang*

Deel 5: Hulpmiddelen en templates

- *Platformen die worden gebruikt*
- *Mentorovereenkomst*
- *Mentorsessieplanning*
- *Mentee plan van aanpak*
- *Evaluatie formulieren*
- *Mentoroefeningen*

UC2 De zilveren economie

Ontwikkeld door INFODEF

Source: https://unsplash.com/photos/qvWnGmoTbik

Gezond en actief ouder worden

Europeanen worden snel ouder. In de komende 50 jaar zal het aandeel Europeanen boven de 65 verdubbelen, terwijl dat van 80-plussers bijna zal verviervoudigen. Toch vergrijst de 60+ generatie, in sterk contrast met eerdere generaties, heel anders. De gepensioneerden van vandaag beginnen ondernemingen, lopen marathons en maken lange reizen. Ze hechten veel waarde aan gezondheid, welzijn en voeding vanwege hun langere levensduur en aanzienlijke welvaart.

De levensverwachting en consumentengewoonten hebben geleid tot de definitie van de leeftijdscategorie 55 tot 75 jaar, waarin mensen zich nog steeds in een vitale levensfase bevinden met een verlangen om uitdagingen aan te gaan, een actieve levensstijl te leiden en, belangrijker nog, zich nog steeds goed genoeg voelen om lichamelijk actief te zijn.
Europese landen worden geconfronteerd met de moeilijkheden rondom actief en gezond ouder worden, maar er bestaat ook een kans voor Europa om zichzelf te positioneren als een wereldmacht die creatieve oplossingen kan vinden.

Zilveren economie en het digitale tijdperk

De zilveren economie is de economische activiteiten, goederen en diensten die gericht zijn op 50-plussers. Dit concept, dat is afgeleid van de term 'zilvermarkt' die in de jaren zeventig werd gebruikt om de seniorenmarkt in Japan te beschrijven, het land met het hoogste percentage 65-plussers, verenigt uiteenlopende sectoren als gezondheidszorg, bankwezen, autohandel, energie, huisvesting, telecommunicatie, vrije tijd en toerisme.

Innovatieve technologie zal een van de pijlers van de zilveren economie worden. Een volwassen bevolking die te jong is om zich bejaard te voelen, is geïnteresseerd in ontwikkelingen op het gebied van domotica, kunstmatige intelligentie (AI), het internet der dingen (IoT), eHealth en andere smart stadsdiensten.

Consumenten binnen de zilveren economie hebben financiele vrijheid, hebben een hoge koopkracht, houden van reizen, houden ervan om voor zichzelf te zorgen, doen aan sport, zijn merkentrouw, vragen om gespecialiseerde en op maat gemaakte goederen en diensten en houden zich bezig met culturele en recreatieve bezigheden.

De Europese Commissie verwacht dat de zilveren economie tegen 2025 aanzienlijk zal bijdragen aan het scheppen van werkgelegenheid en de bruto toegevoegde waarde (GVA) van de Europese Unie (EU) en zal daarbij miljarden aan winst genereren. Hierbij een analyse van de mogelijkheden die de zilveren economie biedt:

- Verzilvering van industrieën: op de markt zullen nieuwe goederen en diensten worden geïntroduceerd die zijn toegespitst op de behoeften van senioren. Het is van belang hierbij te vertrouwen op gerontechnologie, de soort van technologie die veroudering onderzoekt.

- Een aanmoediging voor nieuwe carrières. De vergrijzing van de bevolking zal leiden tot banengroei en het ontstaan van nieuwe roepingen binnen de zilveren economie, zoals in de ouderenzorg.
- Financiering voor strategische plannen. Overheden zullen worden aangespoord om te investeren in programma's die de onafhankelijkheid van ouderen en de gezondheidszorg verbeteren als gevolg van de groei van de senioreneconomie.

Er wordt over het algemeen vanuit gegaan dat ouderen en technologie niet met elkaar overweg kunnen. Factoren zoals een langere levensverwachting, hogere pensioengerechtigde leeftijden en actief ouder worden, veranderen echter de plek van deze groep mensen binnen een steeds verder gedigitaliseerde samenleving. De levensduur van een bevolking zal het tempo bepalen waarop bedrijven digitale diensten ontwikkelen die op hen zijn toegespitst.

Volgens het rapport *The Silver Economy*, een onderzoek van Oxford Economics, de Europese Commissie en Technopolis, zal in 2060 een op de drie Europeanen ouder zijn dan 65 jaar. Tegen 2025 zullen de uitgaven van 50-plussers in totaal 5,7 miljard euro bedragen, of 32% van het BBP van de EU en 38% van de werkgelegenheid, een jaarlijkse groei van 5%.

Tegelijkertijd is de digitale kloof tussen verschillende leeftijdsgroepen in de loop der jaren kleiner geworden (zie grafiek), en hoewel de oudere leeftijdsgroep het minste gebruik maakt van het internet, neemt dit de laatste tijd toe bij deze groep , vooral door de pandemie.

Leeftijdsbewuste business

Volgens het onderzoek van de Nielson Norman Group "Usability for Seniors: Challenges and Changes", zijn de combinatie van kleine lettergrootte, slecht kleurcontrast en ingewikkelde ontwerpen voor consumenten binnen de zilveren economie een aanzienlijk obstakel. Dit wordt deels veroorzaakt door het verlies van auditieve, visuele , en motorische capaciteiten. In dit opzicht gaan drie strategieën de zilveren economieproducten definiëren:

- Het maken van virtuele toetsenborden met touchscreen waarmee de grootte van de letters en pictogrammen kan worden wijzigd om ze beter leesbaar te maken.
- Het gebruik van spraak gestuurde technologie: dit maakt het eenvoudiger om met het apparaat te communiceren, omdat het ingewikkelde taken vereenvoudigt, zoals het maken van een boodschappenlijstje of het neerlaten van de jaloezieën voor mensen met beperkte bewegingsvrijheid.
- Opties voor hybride ervaringen: Geef gebruikers verschillende opties zodat ze niet worden verhinderd bij het uitvoeren van bepaalde processen, zoals het invoeren van hun creditcardnummer om een transactie te doen. Voeg keuzes toe zoals telefonisch contact en ondersteuning in deze situatie, aangezien dit meestal een goed idee is.

Zilveren economie en duurzaamheid: de rol van 50-plussers als consument

Het aandeel en de relatieve groei van ouderen is aanzienlijk hoger in landen met een jongere bevolking. Deze leeftijdsgroep zal leidend zijn in de consumptiemarkt, we hoeven alleen maar naar de bevolkingspiramides te kijken en zien dat in veel landen de 50+ bevolking de grootste groep is. Daarom is het belangrijk om hun kenmerken uiteen te zetten:

- Senioren, die veeleisende klanten zijn, hebben meer economische vrijheid dan jongere shoppers. Op een punt in hun leven waarin velen van hen nog steeds een baan hebben, geld verdienen met hun baan en genoeg ervaring hebben opgedaan om door te groeien naar hoger betaalde functies.
- Ze zijn veeleisend: Oudere klanten zijn kieskeurig en hebben veel ervaring met het kopen van verschillende goederen en diensten. Ook zijn ze vaak zeer goed op de hoogte van de mogelijkheden op de markt, waardoor ze zeer hoge verwachtingen hebben.
- Grillen zijn toegestaan: Veeleisende consumenten tussen de 50 en 70 jaar hebben vaak op een punt in hun leven bereikt waarop ze de behoefte voelen om zichzelf te verwennen na een lange periode van hard werken.
- Ze zijn kieskeurig en hebben vrije tijd. Hoewel een deel van de oudere kopers nog steeds werkt, zal een groter deel van hen - vaak degenen met meer financiële middelen - met pensioen zijn en in goede gezondheid verkeren. Een ander kenmerk van deze groep individuen is dat ze genoeg tijd hebben om na te denken over alle mogelijkheden die de markt te bieden heeft.
- Ze zullen hun inspanningen richten op het bereiken van hun eigen leeftijdsspecifieke behoeften en interesses. Producten die bijvoorbeeld betrekking hebben op fitness en wellness zullen tot hun favorieten behoren.
- Ze zijn verbonden: het stereotype dat ouderen geen internet kunnen gebruiken, begint te verdwijnen. Meer en meer mensen van alle leeftijden gebruiken het netwerk voor verschillende doeleinden, waaronder het kopen en leren over verschillende items, naarmate het netwerkgebruik toeneemt en het aansluiten van apparaten (met name mobiele telefoons) gemakkelijker te gebruiken wordt.
- Ze eisen eersteklas klantenservice: consumenten tussen de 50 en 70 jaar hebben uitstekende, efficiënte en snelle klantenservice nodig. Zij willen dat problemen snel, moeiteloos en zonder vertraging worden opgelost. Zij willen ook vriendelijk en met respect behandeld worden door anderen die hen respecteren.

Co-funded by the European Union

UC3 Seniorenondernemerschap

Ontwikkeld door The Rural Hub

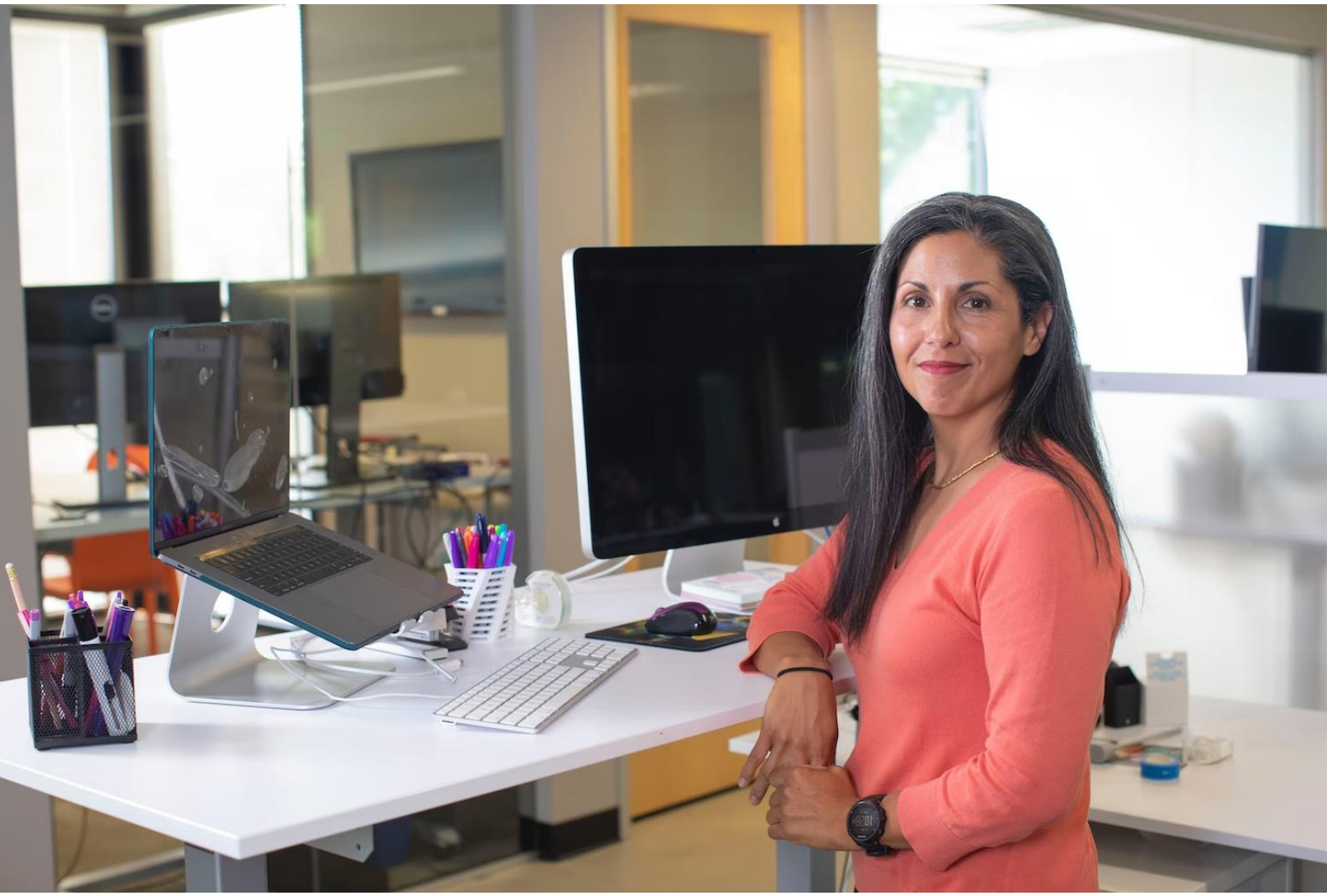

Bron: https://unsplash.com/photos/4nu1d0HYwAg

Seniorenondernemerschap

Seniorenondernemerschap verwijst naar mensen van 50 jaar of ouder die van plan zijn een bedrijf te starten, momenteel bezig zijn met het starten van een bedrijf of net zijn begonnen met het starten van een bedrijf of die op zoek zijn naar een toegiftcarrière. Synoniemen zijn oudere ondernemer of third-age ondernemer.

De belangrijkste factor voor elke organisatie of senior die geneigd is om ondernemer te worden of deze neiging te ondersteunen, is het begrijpen van de verschillende rollen die een senior kan vervullen. Senioren herkennen zich beter in een van deze specifieke rollen: senioren als ondernemer, freelancer, investeerder of mentor.

Er zijn verschillende soorten ondersteuning en informatiebronnen beschikbaar voor senioren als ondernemers. De belangrijkste soorten zijn:

- Onderwijs/training over ondernemersvaardigheden.
- Individuele begeleiding van senioren.
- Ontwikkeling van netwerken van senioren/projecten/instellingen.
- Onderzoek.

Er zijn veel uitdagingen op het gebied van seniorenondernemerschap. Hoewel er altijd meerdere uitdagingen zijn voor ondernemers over het algemeen, zijn de onderstaande uitdagingen specifiek van toepassing op senioren:

- Beperkte toegang voor senioren.
- Beperkte netwerken van senioren/projecten/intermediairs.
- Vooroordelen jegens senioren.
- Beperkte zichtbaarheid/bewustzijn op organisatieniveau.
- Beperkt gebruik van nieuwe communicatiekanalen.
- Flexibiliteit van wetgeving inzake de inzetbaarheid van gepensioneerden.
- Gebrek aan begrip van de waarde van mentorschap.
- Onderzoek/statistieken.

Er zijn ook veel voordelen die seniorenondernemerschap met zich meebrengt. Deze omvatten:

- Ze hebben veel ervaring en kennis uit hun vorige dienstverband.
- Ze hebben over het algemeen meer welvaart opgebouwd in vergelijking met jongere leeftijdsgroepen, wat hen zou voorzien van financiële middelen om nieuwe bedrijven op te richten en banen voor de economie te creëren.
- Seniorenondernemerschap kan een substantiële sociale impact hebben - een positieve impact op de gezondheid, aangezien de betrokkenheid van ouderen bij ondernemerschap hun mentale welzijn positief kan beïnvloeden.

Sociale innovatie en ondernermerschap met impact

Sociale innovatie is innovatie die leidt tot een verandering in de sociale relaties, waarbij nieuwe methoden van doen, managen, begrijpen en kaderen van toepassing zijn (Avelino et al., 2019).

Een sociale onderneming is een onderneming die tot doel heeft een sociale, maatschappelijke of ecologische impact te bereiken, in plaats van de winst voor de eigenaars of aandeelhouders te vergroten.

Het streeft zijn doelen na door continue handel te drijven, door goederen en/of diensten te leveren en door overschotten opnieuw in te zetten om sociale doelen te bereiken.

Het bedrijf wordt gerund op een verantwoorde en doorzichtige manier en is onafhankelijk van de publieke sector. Als het wordt ontbonden, moet het zijn activa op een vergelijkbare manier overdragen aan een andere organisatie (National Social Enterprise Policy, 2019).

Wat is geen sociale onderneming?

- Een particuliere onderneming met winstoogmerk
- Een goed doel
- Maatschappelijke dienstverlening
- Sociaal activisme

Soorten sociale bedrijven en strategieën voor sociale bedrijven

Sociaal ondernemerschap is wanneer een bedrijf is opricht met een filantropische motivatie, ook wel "altruïstisch ondernemerschap" genoemd. Dit is een breed begrip en kan zowel non-profitorganisaties omvatten, zoals Artsen zonder Grenzen, dat bijna uitsluitend afhankelijk is van bijdragen en subsidies, als bedrijven met winstoogmerk, zoals Tesla, dat inkomsten genereert door zijn producten op basis van schone energie centraal te stellen.

Een sociaal bedrijf is een type bedrijf waarbij de bottom line en successtatistieken worden gemeten in meer dan alleen winst. In plaats van sociaal zakendoen wordt het succes meestal bepaald door een driedubbele bottom line:

- Mensen: het humanitaire effect van het bedrijf en het vermogen om sociale verandering teweeg te brengen, levens te verbeteren en een gemeenschap duurzaam te ontwikkelen.
- Planeet: de invloed op het milieu – Hoe er wordt bijgedragen aan een duurzame planeet of hoe de ecologische voetafdruk (CO2-uitstoot) van het bedrijf en de consumenten wordt verkleind.
- Winst: net als conventionele bedrijven moeten sociale ondernemingen geld verdienen om zichzelf te onderhouden, werknemers te betalen en zich als onderneming te ontwikkelen.

Welke soorten sociaal ondernemen zijn er?

- Non-profit
- Coöperatief
- Een maatschappelijk ondernemen
- Sociale firma
- Een maatschappelijk verantwoord ondernemen

- For-profit

Werkgelegenheid boven de vijftig: De voor- en nadelen van zelfstandig ondernemerschap

Henri Nestle begon als apothekersassistent, maar toen hij het bedrijf, dat zijn naam droeg, op 60-jarige leeftijd verkocht, was het al een wereldwijd succes met de verkoop van zijn bekende babyvoeding op basis van melk - Farine Lactee - op vijf continenten.

Henri Nestle startte zijn bedrijf in het kleine Zwitserse stadje Vevey en gebruikte melk uit de omgeving. Vevey is nog steeds de plek waar het wereldwijde hoofdkantoor van Nestlé vandaag de dag zich bevindt.

Zijn achtergrond in de chemie en zijn wetenschappelijke kennis vormden zijn gedachtengoed en zijn strategie voor het bedrijfsleven. Als ondernemer en constante innovator poogde hij de productie van allerlei goederen, van limonade tot cement, voordat hij de Farine Lactee-formule ontwikkelde die hem rijkdom zou brengen.

Aanvankelijk kocht Henri Nestle elke ochtend de melk die hij nodig had voor zijn babyvoeding, maar in de zomer van 1869, twee jaar na de oprichting van de Farine lactee, werkte dit niet meer, dus koos hij ervoor om zijn voorraden op te kopen bij een melkverzamelcentrum in een kleine dorp in de buurt van Vevey, waarvandaan het naar de fabriek werd gebracht.

Hoewel hij uit Duitsland kwam, maakten Henri Nestle en zijn erfgenamen vanaf het begin gebruik van de reputatie van de hoge kwaliteit van Zwitserse melk als onderdeel van het marketingplan van het product. Nestle blijft een van 's werelds grootste afnemers van melk, maar ook van producten als cacao en koffie.

Henri Nestle erkende ook dat hij, om de opvattingen over zijn nieuw leven ingeblazen product te veranderen, de wetenschappelijke gemeenschap van zijn waarde moest overtuigen, dus creëerde hij een reeks pamfletten, verspreid onder artsen en apothekers, die de voortreffelijkheid van zijn product aantoonden.

Zijn kennis van het belang van het ontwikkelen van een merk werd aangehaald in advertentiecampagnes van degenen die het bedrijf overnamen nadat hij het had verkocht, waardoor advertenties werden gemaakt die zowel mooi als praktisch blijven.

In 1875 werden de producten van Nestle wereldwijd verkocht, van Indonesië tot Egypte en van de VS tot Argentinië. Dit internationale initiatief om producten voor consumenten wereldwijd te creëren, wordt voortgezet.

Voordelen

- Besparing op sommige uitgaven.
- Flexibel rooster.

- Vrijheid om je werk te kiezen.
- Vrijheid om te kiezen met wie je werkt.
- Onafhankelijkheid.
- Trots voor een eigen bedrijf te hebben.

Nadelen

- Onstabiel inkomen.
- Meer uren werken.
- Eenzaamheid en isolement.
- Geen werkzekerheid.
- Beleggingsrisico's.
- Persoonlijke offers.

LOCAL trainingsactiviteiten

Activiteit 1 | Assessing my mentoring skills

Overweeg dit scenario: het stadhuis van de plek waar u bent gevestigd, heeft de implementatie van een nieuw mentorprogramma aangekondigd. Mensen uit de gemeenschap worden opgeroepen om opgeleid te worden tot mentoren. “Begeleiding? Mentoren?”, denk je: “Hoe kan ik een mentor worden?”. Om zich aan te melden voor de training moeten alle vrijwilligers een korte videopresentatie maken waarin ze hun mentorvaardigheden moeten identificeren en uitleggen. Volg de volgende stappen om je voor te bereiden op deze presentatie.

STAP 1

Zoek online naar een mentor- en menteeprofiel dat aangeeft over welke vaardigheden elk van hen als mentor/mentee moet beschikken. Ga deze na en identificeer de vaardigheden waarvan je denkt dat je die al bezit, de vaardigheden die je bezit maar die nog verder moeten worden verkend en de vaardigheden waarvan je denkt dat ze nog niet hebt.

STAP 2

Zoek online een beschrijving van elke vaardigheid die je niet kon herkennen of waarmee je je niet kon identificeren en reflecteer hierop. Hou in gedachten: Hoe kan ik dit zelf uitvogelen? Wat heb ik nodig om deze vaardigheid te ontwikkelen? Schrijf jouw antwoorden op deze vragen op.

STAP 4

Ga verder met je zelfreflectie en beantwoord onderstaande vragen. Bewaar jouw antwoorden als reflectieoefening om u te helpen bij het voltooien van de volgende leereenheden.
Ben ik klaar om mentor te zijn?

- *Hoe zou het voor mij van belang zijn om mentorschap te ontvangen binnen deze gemeenschap?*
- *Welke ondersteuning zou ik nodig hebben als mentee?*
- *Welke steun zou ik geven als ik een mentor in deze gemeenschap was?*

STAP 5

Bereid een korte video voor waarin je jezelf presenteert en je vaardigheden als mentor samenvat. Gebruik de aantekeningen die je in stap 2, 3 en 4 hebt gemaakt om de presentatie te structureren en maak gebruik van dit template:
Ik ben geschikt om mentor te zijn omdat ik over "a" en "b" vaardigheden beschik. Bovendien meld ik me aan voor dit mentorprogramma omdat ik ook over "x", "y" en "z"-kwaliteiten beschik die kunnen worden verbeterd door middel van een formeel mentorprogramma waar ik de kans krijg om mezelf te ontwikkelen als mentor, en mogelijk ook begeleid zal worden door iemand.

Activiteit 2 |Kan ik goed luisteren?

Het doel van deze activiteit is om jouw actieve luistervaardigheid te beoordelen.

STAP 1
Zoek online de kenmerken van een goede luisteraar op en lees over actief luisteren. Maak aantekeningen.

STAP 2
Zoek een video van een kort interview. Probeer een interview te kiezen over een onderwerp dat je echt leuk vindt, of over iets waar je meer over wilt weten.

STAP 3
Bekijk het interview nog eens en let op of de interviewer actief luistert. Maak een kleine tabel in je notitieboekje waar je in een raster de actieve luistertechnieken noteert die je eerder hebt leren kennen en degene die je tijdens het interview ziet.

STAP 4
Na het observeren en registreren van alle actieve luistertechnieken/vaardigheden die je in het interview hebt gezien, maak je een nieuwe kolom in het rooster en markeer je met: ✓ de actieve luistertechnieken/vaardigheden die je denkt te hebben en met X de actieve luistertechnieken/vaardigheden die je nog moet oefenen.

STAP 5

Ga jouw actieve luisterstrategieën/vaardigheden na die nog verder moeten worden geoefend en:

- Zoek en verzamel online materialen (artikelen, video's, links, enz.) waarmee je jouw luistervaardigheid kunt verbeteren.
- Begin jouw onderzoek met behulp van de voorgestelde literatuur en aanvullende bronnen die hieronder worden vermeld.
- Maak een lijst van de bronnen (artikelen, teksten, links) die je hebt gebruikt.

Handleiding voor het implementeren van activiteit 1 en 2

Methodologische aanpak

Aangezien niet alle begeleiders mentoren zijn, wordt de begeleider hier aanbevolen om beide activiteiten eerst individueel te doen alvorens ze met de deelnemers en/of mentees uit te voeren. Beide activiteiten kunnen in één sessie worden uitgevoerd met een groep van maximaal 10 deelnemers. Activiteiten kunnen individueel of in kleine groepjes van twee of drie personen worden uitgevoerd. De begeleiders moeten de sessies zo indelen dat de deelnemers het gevoel hebben dat ze naar een doel toe werken. Hiermee wordt een mentorsessie nagebootst. Begeleiders moeten ook open vragen aanmoedigen, zodat de deelnemers de gewenste resultaten bereiken.

Evaluatie

Deze activiteiten zijn bedoeld als evaluatie aan het begin van de training. Door middel van deze activiteit kan de begeleider inzicht krijgen in het kennisniveau van de cursist over de hoofdonderwerpen van deze leereenheid.

Bronnen

Toegang tot internet, een laptop, smartphone of tablet. Pen en een notitieboekje om aantekeningen te maken.

Literatuur

(2022, 17 Augustus). Definition of Mentoring? *The art of mentoring* www.artofmentoring.net/what-is-mentoring/

(2022, 17 Augustus). What is mentoring? *ATD - Association for Talent Development* www.td.org/talent-development-glossary-terms/what-is-mentoring

Phillips-Jones, Linda (2003). *Skills for Successful Mentoring: Competencies of Outstanding Mentors and Mentees* (p.10). www.my.lerner.udel.edu/wp-content/uploads/Skills_for_Sucessful_Mentoring.pdf

(2022, 17 Augustus). Assessing your style as a Mentor: Mentoring Skills Checklist. *University College Dublin* www.ucd.ie/t4cms/mentoring%20skills%20checklist.pdf

Activiteit 3 | Mijn gemeenschap is de toekomst

Het doel van deze activiteiten is het identificeren en erkennen van de sterke kanten van de mentees en de sterke kanten van de gemeenschap als deel van een proces van het verzamelen van nuttige informatie om een mentorprogramma voor de gemeenschap te ontwerpen. Al doende worden de deelnemers uitgedaagd om hun ideale gemeenschap te creëren.

Stap 1

Leer de deelnemers kennen en maak een mindmap, een visuele weergave, van de waarden die elke deelnemer nastreeft en belangrijk vindt. Deze stap is de voorbereiding op de activiteit.

Stap 2

Presenteer aan de deelnemers de mindmap die is opgesteld met de lijst van hun sterke punten en vaardigheden. Dit zijn de vaardigheden die jullie eerder hebt geïdentificeerd en waarvan je denkt dat ze kunnen bijdragen aan de gemeenschap. Creëer ruimte voor discussie en neem de tijd om aanvullende informatie op te schrijven die ze wellicht willen toevoegen.

Stap 3

Verdeel de deelnemers in kleinere groepen en vraag hen zich hun gemeenschap in de toekomst voor te stellen. Om dit te doen, zullen ze zich de volgende vragen moeten stellen: "Welke problemen zou ik willen oplossen?" en “Hoe kan ik (of wij) bijdragen aan het oplossen van die problemen?”.

Stap 4

Roep de groepen weer bijeen. Elke groep zal de bevindingen uit hun discussies presenteren. De begeleiders wordt geadviseerd om de antwoorden van de deelnemers op de vorige vragen te gebruiken om de activiteit “Mijn gemeenschap en ik” voor te bereiden.

Stap 5

Vraag de deelnemers om een inventaris op te maken van relevante zaken die in hun gemeenschap moeten worden aangepakt. Ze kunnen bijvoorbeeld zoeken in lokale kranten, op de website van de gemeente, etc. De begeleiders moeten wat informatie verstrekken aan de deelnemers om deze stap uit te voeren.

Stap 4

Introduceer in het kort de ABCD-methodiek (Asset Based Community Development). Hierna moet de begeleider samen met de deelnemers matchen wat de mentees kunnen bijdragen aan de gemeenschap met de ontwikkelingsgebieden.

Handleiding voor het implementeren van activiteit 3

Methodologische aanpak

Als begeleider moet je een activiteit bedenken die jouw mentees bewust maakt van de middelen van elk lid aan de gemeenschap. Denk bijvoorbeeld aan een groep tieners die begeleiding nodig heeft. Ze hebben veel vrije tijd en afwezige ouders. Aan de andere kant heb je werkloze en gepensioneerde 50plussers. Deze jongeren kunnen worden bijgestaan door gemeenschapsmentoren die hen helpen hun volledige potentieel te bereiken door mentoren een-op-een met hen te laten werken om te helpen bij het stellen van doelen en bij het ontwikkelen van de benodigde middelen. Dit omvat hulp bij fundamentele levensvaardigheden zoals planning en timemanagement. Naast advies over geldbeheer kan het ook hulp bij studie- en/of loopbaanplanning betekenen.

Evaluatie

Voor beide activiteiten kunnen begeleiders gebruik maken van reflectievragen om feedback van de deelnemers te verzamelen. Bovendien kan de begeleider observeren hoe de deelnemers werken aan de verschillende activiteiten. Deze activiteiten kunnen aangepast worden, en de begeleiders wordt verzocht om aanpassingen te doen.

Bronnen

Toegang tot internet, een laptop of smartphone of tablet. Pen en een notitieboekje om aantekeningen te maken**.**

Literatuur

Carruthers, Ryan (2022, June 15). Reverse Mentoring: Connecting a multi-generation workplace. Together Platform blog
www.togetherplatform.com/blog/reverse-mentoring-the-future-of-work

(2022, August 17). ABCD Toolkit: What is Asset Based Community Development? The Collaborative For Neighbourhood Transformation blog
www.resources.depaul.edu/abcd-institute/resources/Documents/WhatisAssetBasedCommunityDevelopment.pdf

(2022, August 17). The Silver Linings of Asset-Based Community Development. American Planning association
www.planning.org/blog/9226680/the-silver-linings-of-asset-based-community-development/

Activiteit 4 | Implementatie van een gemeenschapsmentorprogramma

Vraag uw deelnemers op basis van de activa die in de vorige activiteit zijn geïdentificeerd, om de doelen en doelstellingen te definiëren van een gemeenschapsmentorprogramma dat ze graag in hun gemeenschap geïmplementeerd zouden zien. Daarna moeten ze de scope voor een mentorprogramma opstellen. Zodra ze de reikwijdte van het mentorprogramma hebben bepaald, moeten ze de implementatie plannen:

Stap 1
Vraag hen om onderzoek te doen naar een of twee best practices van mentorprogramma's. Een simpele. Om ideeën op te doen en vertrouwd te raken met de methodologieën en logica's van mentorschap.

Stap 2
In kleine groepen zullen ze wat ze hebben onderzocht moeten aanpassen aan een mentorprogramma voor de gemeenschap dat gericht is op het aanpakken van een van de problemen die ze in de vorige activiteiten hebben geïdentificeerd.

Stap 3
Elke groep zal vervolgens de resultaten van hun bevindingen presenteren en plenair uitleggen hoe hun gemeenschapsmentorprogramma zal bijdragen aan de voordelen van de gemeenschap.

Handleiding voor het implementeren van activiteit 4

Methodologische aanpak
Probleemgerichte en projectgerichte methodologieën zullen transversaal worden gebruikt om leerlingen een context of professionele praktijkomgeving te bieden waarin ze de opgesomde kennis, vaardigheden en attitudes kunnen toepassen.

Evaluatie
Gebruik zelfevaluatietests; zelfreflectieoefeningen, presentatie van casestudy's, rollenspellen en planningsoefeningen voor verschillende scenario´s.

Bronnen
Toegang tot internet, een laptop, smartphone of tablet. Pen en een notitieboekje om aantekeningen te maken.

Literatuur
Cronin, Nicolas. (2022, February 6). How to start a Mentoring Program: a step-by-step guide. *Guider.com blog*
www.guider-ai.com/blog/how-to-start-a-mentoring-program#step-1

Carruthers, Ryan. (2022, March 24). Creating a mentoring plan: templated agreement. *Together platform blog*
www.togetherplatform.com/blog/mentoring-plan-template

Jacob Morgan (2020, April 30).*How to Create Mentoring Programs Inside Your Organization?*
www.youtu.be/onShkc9X7Zo

COACH is a community-strengthening program that aims to empower individuals and families through one-to-one mentoring, breaking generational cycles of poverty and family breakdown. www.coachnetwork.org/about-us/

Activiteit 5 | Op zoek naar leeftijdsbewuste bedrijven in mijn buurt

Het doel van deze activiteit is om de opgedane kennis over het leeftijdsvriendelijke bedrijven in de echte wereld toe te passen. Het zal het bewustzijn vergroten voor de behoeften en beperkingen van ouderen, namelijk: verminderde mobiliteit, verminderd gezichtsvermogen en gehoorverlies.

STAP 1

Maak groepen van 4 of 5 leerlingen; kies dan 3 of 4 bedrijven in hun buurt.

STAP 2

Bespreek of de vestigingen leeftijdsbewuste kenmerken en praktijken hebben.

STAP 3

Geef de deelnemers de volgende aanbevelingen:

Verminderde mobiliteit

- Als de ingang niet gelijkvloers is, overweeg dan om een hellingbaan te installeren
- Maak deuropeningen en doorgangen met voldoende ruimte. Zorg indien mogelijk voor voldoende ruimte voor rolstoelgebruikers (minimaal 90 cm)
- Maak de vloer glad of vrij van obstakels
- Verwijder tapijten of leg ze op de vloer (als ze erg dun zijn, leg ze dan op de vloer)
- Plaats items op een geschikte hoogte of zorg ervoor dat er personeel beschikbaar is om mensen die moeilijk bij deze items kunnen komen te helpen
- Zorg voor een stoel of bank om uit te rusten tijdens het wachten
- Zorg voor een bank of stoel buiten uw zaak voor rust en steun voor voorbijgangers

Verminderd gezichtsvermogen

- Goede natuurlijke verlichting
- Zorg voor goede kunstmatige verlichting
- Zorg voor voldoende verlichting, vooral in gangen, donkere ruimtes, toegangsruimtes of trappenhuizen
- Vermijd verblindende verlichting
- Vervang in donkere ruimtes lampen met een lage intensiteit door lampen met een hoger vermogen

- Zorg voor een bril voor vermoeide ogen of een vergrootglas zodat mensen met een visuele beperking productspecificaties, informatie, menu's etc. kunnen lezen
- Bied hulp door het hardop voorlezen van materialen als de persoon dat nodig heeft
- Bied informatie waar mogelijk aan in verschillende talen waaronder braille

Slechthorendheid

- Verlaag het volume van muziek. Luide muziek is een extra obstakel voor alle mensen
- Omgevingsmuziek blijkt vaak "achtergrondgeluid" te zijn; overweeg de impact die muziek zal hebben op het vermogen om gesprekken te voeren. Stel bijvoorbeeld muziekvrije uren en/of stille ruimtes in, zoals bepaalde tafels of specifieke ruimtes
- Heb verschillende opties om geluid te dempen: dikke muren met goede geluidsisolatie, dubbele beglazing, ventilatoren uitschakelen of vervangen, machines die geluid produceren uitschakelen of vervangen, deuren en ramen die uitkomen op lawaaierige ruimtes gesloten houden
- Als u renoveert, zorg dan voor geluidsabsorptie- en geluidsisolatiesystemen
- Bij mondelinge communicatie, spreek duidelijk en herhaal indien nodig
- Informatie hebben op papier over wat uw vestiging te bieden heeft

Activiteit 6 | de voordelen en kenmerken van een ´slim huis´ voor ouderen

Het doel van deze activiteit is het bespreken van de AgeTech-oplossingen die beschikbaar zijn voor ouderen. Voor deze activiteit zullen we de kenmerken van een slimme woning bespreken.

STAP 1

Maken groepen van 4 of 5 leerlingen; kies dan 3 of 4 plekken bij hun in de buurt.

STAP 2

Bespreek de volgende kenmerken van een slim huis:

Domotica

Met apparatenbewakingssystemen kan iedereen apparaten uitschakelen, zelfs op afstand, en ze laten het je weten als er iets ongewoons gebeurt. Senioren kunnen een reis naar de lichtschakelaar besparen door smart verlichting te gebruiken die verbinding kan maken met de wifi van het huis en kan worden bediend via een smartphone-app. Voor ouderen die moeite hebben met evenwicht of reiken, kunnen smart rolgordijnen ook via een smartphone worden bediend.

Smart assistenten en smart luidsprekers

Siri, Alexa en Amazon Echo zijn inmiddels bekende namen. Smart thuisassistenten transformeren het dagelijks leven door spraakopdrachten te gebruiken om taken uit te voeren, zoals het plannen van vergaderingen, het melden van sportuitslagen en sms'en terwijl we bezig zijn met andere dingen.

Smart deursloten

Iedereen kan zich ergeren aan verloren sleutels, maar vooral senioren. Een sleutelloos slim slot dat wordt geactiveerd door een digitale code is een uitstekend alternatief.

Huisbeveiliging

Huisbeveiliging wordt belangrijker naarmate mensen ouder worden, omdat ze grotere kans lopen om het slachtoffer te worden van inbraken of woninginbraken. Er zijn tal van smart huistechnologieën beschikbaar als gezinnen zich zorgen maken over veiligheid en beveiliging.

Medic Alert Tech

Senioren hebben verschillende alternatieven voor sieraden voor medische waarschuwingen, waaronder kettingen, armbanden en andere draagbare technologie. PERS, of Personal Emergency Response System, is een draagbare noodknop die gebruikers kunnen indrukken om direct hulp te krijgen. De PERS kan spraak gestuurd zijn als deze is verbonden met een smartphone of smart assistent.

Smart pillendispensers

Smart pillendispensers kunnen een investering zijn voor eerstelijns verzorgers en familieleden die zich zorgen maken of hun bejaarde ouders hun medicijnen op tijd innemen.

Deze dispensers maken gebruik van sensoren in elke pilgleuf om te controleren wanneer gebruikers hun medicijnen innemen en om via Bluetooth verbinding te maken met mobiele telefoons en tablets. Op basis van deze informatie kan het systeem berichten sturen om recepten in te nemen. Een stemassistent kan ook de pillen omschrijven en oudere klanten eraan herinneren wanneer en hoeveel ze hun medicijnen moeten innemen.

Gezondheid Monitoring Tech

Naarmate ze ouder worden, hebben senioren meer kans op chronische aandoeningen zoals diabetes, hartaandoeningen en hypertensie die 24 uur per dag zorg nodig hebben. Het is nu veel eenvoudiger om chronische aandoeningen te beheersen en de gezondheid bij te houden dankzij aanzienlijke technologische vooruitgang. Deze services zijn een one-stop-shop die gebruikers de middelen biedt om hun vitale functies te verzamelen, hun dagelijkse gezondheid bij te houden, zoals bloeddruk, hartslag en bloedsuikerspiegel, en deze informatie vervolgens door te geven aan hun artsen en andere zorgprofessionals. In zeldzame gevallen kunnen ze zelfs medicijnen afleveren.

Locatie volgen

Oudere huiseigenaren die aan dementie of Alzheimer lijden, lopen het gevaar het huis te verlaten en gedesoriënteerd en verdwaald te raken. Senioren kunnen gadgets dragen die aansluiten op hun kleding om te voorkomen dat ze onbedoeld ronddwalen. Een dagelijkse tijdlijn van locaties, afgelegde routes en transittijden wordt door de apparaten geregistreerd en gedeeld met familieleden en zorgverleners. De technologie zal dierbaren onmiddellijk op de hoogte stellen als er iets ongewoons gaande is.

Handleiding voor het implementeren van activiteit 5 en 6

Methodologie

Volwasseneneducatie vereist het gebruik van verschillende onderwijsmethoden en -technieken. Verschillende methodes hebben invloed op de betrokkenheid van leerlingen, wat een van de fundamentele doelstellingen van het volwassenenonderwijs is. Enkele hiervan zijn:

- participatieve methoden die de interactie tussen docenten en studenten bevorderen;
- heuristische methoden waarbij studenten zelf opdrachten ontwikkelen en leren;
- vragende methoden die studenten helpen erachter te komen wat de leraren willen dat ze leren;
- actieve methoden die actie en denken combineren;
- verkennings- en toepassingsmethoden.

Deze methodologieën worden gebruikt afhankelijk van het type les dat wordt gegeven, de omgeving waarin deze wordt gegeven en de groep studenten. Hun combinatie kan succesvol zijn omdat het de motivatie van volwassen deelnemers verhoogt en verveling voorkomt. De voorgestelde onderwijsbenaderingen om het gebruik van deze technieken te ondersteunen zijn:

- **Verrijkende presentatie**. De begeleider moet een uitstekende voorbereiding en vakkennis hebben, beknopt zijn, humor en veel voorbeelden gebruiken en ondersteunend audiovisueel materiaal gebruiken. De begeleider moet ook actief de non-verbale signalen van deelnemers observeren en analyseren om te bepalen of ze geïnteresseerd zijn in het materiaal. Andere fundamentele vereisten zijn onder meer het vermijden van jargon, gepaste kleding en vertrouwen tonen in het onderwerp.
- **Vragen & antwoorden – discussie**. Ze kunnen worden gebruikt met andere presentatiegerelateerde benaderingen die vaak voorkomen. Discussies zijn nuttig wanneer een probleem voor het eerst wordt geïntroduceerd, omdat ze studenten aanmoedigen om erover na te denken en rekening te houden met tal van factoren. Vragen moeten voor iedereen beschikbaar zijn, streven naar een solide onderbouwing en het gebruik van het woord 'vraag' in de titel vermijden.
- **Brainstormen**. Met behulp van deze aanpak geeft de instructeur de studenten een hoofdconcept of een probleem en nodigt ze vervolgens uit om hun gedachten vrij en spontaan te uiten. Het is een zeer participatieve methode die de betrokkenheid van studenten bij het leerproces aanmoedigt, helpt bij de groei van persoonlijke banden en teamwerk en helpt om de leeromgeving te verbeteren. Het gebruik van de ervaring en creativiteit van studenten, het bevorderen van vrije meningsuiting, kritisch denken en teamwerk, evenals het vanuit nieuwe invalshoeken bekijken van problemen die vooroordelen over bepaalde onderwerpen veranderen, zijn allemaal voordelen van deze aanpak.
- **Werken in groepen**. Bij deze methode worden studenten opgedeeld in kleinere groepjes van drie tot vijf personen om deel te nemen aan een activiteit of een discussie te voeren. Elke subgroep presenteert zijn resultaten aan de hele groep en de begeleider faciliteert de interactie tussen subgroepen. De analyse, observaties en koppeling aan de trainingsdoelstellingen door de begeleider ronden deze aanpak af.

- **Casestudies**. In de context van deze benadering krijgen studenten een beschrijving van een probleem dat ofwel hypothetisch ofwel reëel is en worden ze gevraagd het grondig te onderzoeken en antwoorden te geven. Veel verschillende voorstellen zullen in de groepen naar voren worden gebracht, gepresenteerd en besproken, waarbij zowel positieve als mindere elementen worden genoemd. Als het voorbeeld een actueel probleem betreft, wordt de geïmplementeerde oplossing gegeven en besproken.
- **Rollenspel**. Om het scenario en hun reacties erop beter te begrijpen, spelen leerlingen rollen die representatief zijn voor hun professionele of sociale omgeving bij deze aanpak. Het wordt gebruikt wanneer bepaalde vaardigheden, communicatiemiddelen en acties nodig zijn om een meningsverschil of situatie op te lossen.

Evaluatie

Het doel van de prestatie-evaluatie van de leerling is om een waarheidsgetrouw en nauwkeurig oordeel te geven over het niveau van kennis, vaardigheden en competenties die de leerling heeft verworven door deelname aan de trainingsactiviteit. Naast de beoordeling houdt het evaluatieproces rekening met de prestaties van de begeleider en met andere aspecten, waaronder de geschiktheid van het trainingsmateriaal en de doeltreffendheid van de lesmethoden. De methoden en hulpmiddelen die worden gebruikt om de gegevens voor de beoordeling te verzamelen, moeten in overeenstemming zijn met de gedefinieerde opleidingsdoelstellingen en het curriculum, evenals met de fundamentele kwaliteiten en capaciteiten van de studenten. Hulpmiddelen die vaak worden gebruikt voor beoordeling zijn onder meer enquêtes, prestatie- en succestests, vragen voor participanten, opnames, lezingen en observatie.

Bronnen

Age Friendly Business Checklist
https://extranet.who.int/agefriendlyworld/wp-content/uploads/2020/08/Checklist.2019-docx.pdf

AGE Platform Europe. The voice of older persons at EU level
https://www.age-platform.eu/glossary/silver-economy-0

SENESCIENCIA. El envejecimiento como oportunidad de negocio
http://www.ub.edu/senesciencia/noticia/silver-economy/

Literatuur

Eatock, D. (2015), *The silver economy. Opportunities from ageing*

www.europarl.europa.eu/EPRS/EPRS-Briefing-565872-The-silver-economy-FINAL.pdf

European Commission, Directorate-General of Communications Networks, Content & Technology (2018), *Silver Economy. Final Report.*

https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a9efa929-3ec7-11e8-b5fe-01aa75ed71a1

European Commision (2015). *The 2015 Ageing Report*

https://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2015/pdf/ee3_en.pdf

European Union (2019). Ageing Europe. Looking at the lives of older people in the EU
https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/ks-02-20-655

Matia Instituto, Gobierno Vasco (2019), *Guía de amigabilidad para establecimientos. Comercio y Restauración*
www.euskadilagunkoia.net/images/guia-formacion-establecimientoES4.pdf

Activiteit 7 | Ondernemingsgerichte brainstorm

Het doel van deze activiteit is om de doelgroep van 50plussers te laten nadenken over een nieuw type onderneming of bedrijfsidee dat ze mogelijk in hun omgeving willen starten.

STAP 1

In kleine groepjes moeten de leerlingen brainstormen over het type onderneming/bedrijf dat ze in hun omgeving zouden willen starten. Als hulpmiddel kunnen ze deze vragen stellen:

•Wat is jouw passie?

• Welke lacunes zijn er in jouw omgeving die jij zou kunnen opvullen?

• Kan je een financiering krijgen om jouw idee te lanceren?

• Is het idee duurzaam?

STAP 2

Elke groep rangschikt vervolgens hun ideeën en selecteert degene die volgens hen het beste is.

STAP 3

Zodra de leerlingen een idee hebben bedacht waar ze blij mee zijn, presenteren de kleine groepen hun bedrijfsidee een voor een aan de hele groep, waarbij ze uiteenzetten waarom ze voor dit bedrijf hebben gekozen en hoe ze denken dat het een bedrijf succesvol zal worden.

STAP 4

De andere leden van de groep krijgen de gelegenheid om vragen te stellen over elk idee en worden aangemoedigd om hun eigen mening te geven.

Activiteit 8 | Seniorenondernemerschap SWOT Analyse

In navolging van de vorige activiteit is het doel van deze activiteit om de seniorleerlingen ertoe te brengen zich te verdiepen in een bedrijfsidee dat ze al hebben bedacht en te overwegen dit te analyseren met behulp van een SWOT-model.

STAP 1

In kleine groepen selecteren de leerlingen een bedrijfsidee dat ze al hebben bedacht en voeren er een SWOT-analyse op uit, gebaseerd op de traditionele matrix:

STAP 2

Groepen moeten overwegen wat ze hebben ontdekt tijdens het uitvoeren van hun SWOT-analyse, en moeten nadenken over hoe ze hun bedrijfsidee zouden kunnen aanpassen om het aantrekkelijker te maken en een grotere kans op succes te hebben.

STAP 3

Groepsdiscussie, waarbij elke groep om de beurt hun SWOT presenteert en hoe ze hun idee

zouden kunnen aanpassen of welke overwegingen ze hebben gedaan als resultaat van de oefening.

Activiteit 9 | Sociaal ondernemerschap

Deze activiteit heeft tot doel de doelgroep van 50+ jaar een beter begrip te geven van sociaal ondernemerschap en de soorten ondernemingen die zij mogelijk zelf willen aangaan.

STAP 1
In kleine groepen moeten leerlingen bespreken en onderzoeken wat sociaal ondernemerschap is en hun eigen definitie bedenken.

STAP 2
De kleine groepjes presenteren om de beurt hun definitie aan de hele groep en de tutor nodigt uit tot verdere discussie over sociaal ondernemerschap.

STAP 3
Elke groep zal dan de lokale sociale ondernemingen die ze kennen uit hun land/gebied bedenken en er een uitkiezen om deze meer in detail te profileren. Ze moeten de organisatie in kwestie onderzoeken voordat ze de onderstaande tabel invullen.

STAP 4
Elke kleine groep presenteert de sociale onderneming die ze hebben geprofileerd aan de hele groep.

Sociale onderneming case study tabel

Naam van de sociale onderneming	
Welke fondsen heeft de organisatie en maken ze winst?	
Welke maatschappelijke vraagstukken wil deze onderneming aankaarten / wat is de missie van de sociale onderneming?	
Wie profiteert van de werkzaamheden van de organisatie en hoe?	
Hoe communiceert de onderneming met de begunstigden (via welk medium/hoe vaak)?	

Handleiding voor het implementeren van activiteit 7,8 en 9

Deze activiteiten richten zich op een leerlinggerichte aanpak, waarbij leerlingen worden aangemoedigd om creatief te zijn en in kleine groepjes te werken om activiteiten te voltooien voordat ze bij elkaar komen om te bespreken wat ze hebben geleerd en af te ronden met de hele klas. De begeleiders moeten het groepswerk en de groepsdiscussies begeleiden en de leerlingen op het juiste pad brengen. Begeleiders moeten basiskennis van ondernemerschap hebben om leerlingen te kunnen begeleiden bij het onderwerp.
Hoewel de activiteiten zo zijn ontworpen dat ze op elkaar aansluiten, kunnen ze indien nodig ook afzonderlijk worden ingezet. Begeleiders moeten ervoor zorgen dat de leerlingen betrokken en geïnteresseerd blijven in wat ze doen, door groepsdiscussies en uitwisseling van ideeën binnen kleine groepen en groepsdiscussies aan te moedigen.

Evaluatie

De voorgestelde activiteiten zijn ontworpen als oefening voor bij de training en zijn ontworpen om studenten in staat te stellen seniorenondernemerschap beter te begrijpen en de principes van ondernemerschap en sociaal ondernemerschap toe te passen op henzelf en hun lokale gebieden.

Bronnen

Toegang tot internet, een laptop, smartphone of tablet. Pen en een notitieboekje om aantekeningen te maken. Voor activiteit 11 zou de begeleider idealiter voor elke kleine groep ook een kopie van de Social Enterprise Case Study Table op pagina 34 afdrukken.

Literatuur

Cook, J. (2020, November 9). 5 ways To Come Up With Great Business Ideas. Forbes. Retrieved from: https://www.forbes.com/sites/jodiecook/2020/11/09/5-ways-to-come-up-with-great-business-ideas/?sh=2d59580c446d

(February 26 2020). Swot Analysis. CIPD. Retrieved from: https://www.cipd.ie/news-resources/practical-guidance/factsheets/swot-analysis

(June 2021). What are Social Innovation and Entrepreneurship? Dublin City University. Retrieved from: https://www.dcu.ie/socialentrepreneurship/what-are-social-innovation-and-entrepreneurship

Kumar B. (2022, September 14). Social Entrepreneurship 101: Business Models and Examples To Inspire You. Retrieved from: https://www.shopify.com/ie/blog/social-entrepreneurship

Co-funded by the European Union

LOCAL

Boosting Silver Economy through local community mentoring

EPIC European Platform For International Cohesion aps

The Rural Hub

MINDSHIFT Talent Advisory

Infodef Instituto para el Fomento del Desarrollo y la Formación

2ides

Amato Lusitano Associação de Desenvolvimento

Center for Social Innovation www.csicy.com

STUDIO INTHECITY

АИР Костинброд

Co-funded by the European Union

"The European Commission's support of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission can not be held responsible for any use which may be made of the information therein".

Project Number: **2021-1-PT01-KA220-ADU-000033443**